

Božství Ježíše

Obsah

- Cíl tohoto článku
- Božství Mesiáše zná i Starý zákon
- Svědectví prvních třech evangelií
- Ježíšovo božství v listech apoštola Pavla
- Nejsilnější svědectví – apoštol Jan

📌 Cíl tohoto článku

Co učí Nový zákon o Ježíšově přirozenosti? Tato otázka vedla od prvního století ke sporům a vede k rozkolům do dnes. Neodmítáme myšlenky z raného období křesťanství a prvních konciliů. Budeme se však soustředit na svědectví svatého Písma, protože Písmo je definitivní zdroj všeho, čemu jako křesťané věříme. V něm najdeme odpovědi na podstatné otázky víry. S láskou k pravdě nás Písmo přivede k jednotě i v otázkách Ježíšovy přirozenosti. V tomto článku vycházíme z toho, že Ježíš byl zcela člověk. Sám se nazval „Synem člověka“. Rozhodně nepřipisujeme jeho vnitřní čistotu a plnou odevzdanost jeho božství. Přesto bychom chtěli ukázat, že má Ježíš stejnou přirozenost jako Otec – že je Bohem.

📌 Božství Mesiáše zná i Starý zákon

Většina míst ve Starém zákoně neukazuje božství Mesiáše. Je však pár výjimek. Mezi těmi výjimkami je výrazné místo v Danieli 7:13–14:

Viděl jsem v nočním vidění, hle, s nebeskými oblaky přicházel jakoby Syn člověka; došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. A byla mu dána vladařská moc, sláva a království, aby ho uctívali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vladařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno.“

Daniel rozlišuje „Syna člověka“ a „Věkovitého“. Přesto je „Syn člověka“ uctíván jako Bůh. V předchozím verši 12 je ostatním pozemským královstvím „odňata vladařská moc“, ale je jim „ponechán život do určité doby a času“. Království Mesiáše tak existuje současně s jinými velmocemi. Není tedy politické, ale duchovní. Možná právě kvůli těmto veršům Ježíš sám o sobě mluvil jako o „Synu člověka“.

V žalmech čteme:

Přednesu Hospodinovo rozhodnutí. On mi řekl: „Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil“.
(Žalm 2:7)

Tvůj trůn, ó božský, bude stát věčně a navždy, tvým žezlem královským je žezlo práva.
(Žalm 45:6)

Tyto žalmy nemluví o božství Mesiáše tak jasně jako Daniel 7. Vztáhnout je na jeho božství se ale nedá ani vyloučit. Mnozí spojují tyto žalmy s králem Šalamounem nebo s jinými králi. To se však nezdá být

uspokojující vysvětlení, když zvážíme jejich lidské nedostatky a jejich omezený vliv.

Mezi proroctvími nacházíme i jedno proroctví o Vládci pokoje:

Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo. Rozmnožil jsi národ, rozhojnil jsi jeho radost; budou se před tebou radovat, jako se radují ve žních, tak jako jásají ti, kdo se dělí o kořist. Neboť jeho jeho břemene a hůl na jeho záda i prut jeho poháněče zlomíš jako v den Midjánu. Pak každá bota obouvaná do válečné vřavy a každý plášť vyválený v prolité krvi budou k spálení, budou potravou ohně. Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“ Jeho vladařství se rozšíří a pokoj bez konce spočine na trůně Davidově a na jeho království. Upevní a podepře je právem a spravedlností od toho času až navěky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní. (Izajáš 9:1-7)

Sám prorok Izajáš zřejmě při těchto slovech myslel na židovského krále Chizkijáše z 8. století př.n.l. (srov. Izajáš 7:14-17). Izajášova slova jsou však tak hluboce inspirovaná Bohem, že je stěžít může nějaký pozemský panovník naplnit. Zdá se, že proroci často sami nedokázali pojmout hloubku slov, které předávali lidem. Jejich slova měla naplnění v horizontu, který byl příliš daleko před nimi. Koho z lidí bychom mohli nazvat: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje“?

✚ Svědectví prvních třech evangelií

K otázce Ježíšova božství najdeme nejvíce ve čtvrtém evangeliu Jana. Nejprve se však budeme věnovat prvním třem.

Evangelia podle Matouše a Lukáše začínají popisem Ježíšova početí a narození. Dozvídáme se, že Josef není Ježíšův otec, ale Bůh sám způsobil zázračné početí v židovské panně jménem Marie. Další svědectví o Ježíšově božské přirozenosti najdeme i v následujících místech:

Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn – a ten, komu by to Syn chtěl zjevit. Pojdte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“ Matouš 11:25-30

Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni; kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromažďuje kuřátka pod svá křídla, a nechtěli jste! Hle, váš dům se vám ponechává pustý. Neboť vám pravím, že mě neuzříte od nynějška až do chvíle, kdy řeknete: „Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově.““ Matouš 23:37-39

Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy Marek 2:1-12

Hlavním záměrem Ježíše na těchto místech nebylo zjevit jeho božství. Bez Ježíšova božství se však stěžít dají chápat.

Matouš popisuje způsob, jakým uctívali učedníci Ježíše slovy, která jsou v Písmu používaná pro uctívání Boha.

A hle, Ježíš je potkal a řekl: „Budte pozdraveny.“ Ženy přistoupily, objímaly jeho nohy a

klaněly se mu. (Matouš 28:9)

Spatřili ho a klaněli se mu (Matouš 28:17)

Na konci bychom ještě zmínili slova o křtu „ve jménu Otce, Syna a Ducha Svatého“ (Matouš 28:19), která mluví sama za sebe.

✠ Ježíšovo božství v listech apoštola Pavla

Pavel se ve svých listech soustředí na ospravedlnění z víry v Krista. Nepřímo tím vyjadřuje, že Ježíš je víc než stvoření. Často se zdá, že na správném učení o Ježíšově přirozenosti už buduje a tolik k tomu nevysvětluje. Přesto v jeho listech najdeme několik míst, která Ježíšovo božství zdůrazňují a je velmi těžké je bez víry v Ježíšovo božství vysvětlit. Například mluví v listě Korintským o křesťanech, kteří vzývají Ježíše podobně, jako Abraham vzýval Hospodina ve Starém zákoně (1. Mojžíšova 12:8):

Pavel, z vůle Boží povoláný apoštol Krista Ježíše, a bratr Sosthenés církvi Boží v Korintu, posvěceným v Kristu Ježíši, povoláným svatým, spolu se všemi, kteří vzývají jméno našeho Pána Ježíše Krista, ať jsou shromážděni kdekoliv, jinde či u nás (1. Korintským 1:1)

V listě Filipským 2:5-11 píše o stejné Kristově a Boží přirozenosti a o uctívání Krista, které je rovné uctívání Otce:

Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši: Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno - na nebi, na zemi i pod zemí - a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán. (Filipským 2:5-11)

V listě Koloským čteme, že „všechno je stvořeno skrze něho a pro něho“ (1:16) a „v něm je přece vtělena všechna plnost božství“ (2:9). Podobně Titovi Pavel píše, že všichni křesťané očekávají „blažené splnění naděje a příchod slávy velikého Boha a našeho Spasitele Ježíše Krista“ (2:13). Zde je Kristus označen nejen za našeho Spasitele, ale i za našeho Boha.

Na některých místech Pavel prohlubuje učení o dvou přirozenostech Ježíše - božské a lidské. Například v 1. Korintským 15 mluví o Ježíšově vzkříšení. Ježíš byl vzkříšen jako člověk a na konci této cesty se podřizuje Otci:

Musí totiž kralovat, dokud Bůh nepodmaní všechny nepřátele pod jeho nohy'. Jako poslední nepřítel bude přemožena smrt, vždyť ,pod nohy jeho podřídil všecko'. Je-li řečeno, že je mu podřízeno všecko, je jasné, že s výjimkou toho, kdo mu všecko podřídil. Až mu bude podřízeno všecko, pak i sám Syn se podřídí tomu, kdo mu všecko podřídil, a tak bude Bůh všecko ve všem. (1. Korintským 15:25-28)

V kontextu Ježíšova vzkříšení a lidství nemůže toto podřícení se snížit váhu předchozích míst o jeho božské přirozenosti.

Nejsilnější svědectví - apoštol Jan

Uvedené myšlenky o Ježíšově božství můžeme na závěr potvrdit a prohloubit svědectvím apoštola Jana v jeho evangeliu a knize Zjevení. Janovo evangelium nezačíná zprávou o okolnostech Ježíšova narození, ale dává nám nahlédnout do hloubky tajemství jeho přirozenosti. Už v prvních verších evangelia je Kristus nazván „Slovem“ (řecky Logos), které má stejnou přirozenost jako Otec. Jeho vtělení ukazuje velikost Boží lásky k nám.

Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh [1]. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. (Jan 1:1-3)

Toto „Slovo se stalo tělem“ (verš 14) a přijalo tak i lidskou přirozenost. Jan tak dosvědčil, že Ježíš byl jak Bohem, tak i člověkem. Dále čteme ve verši 18:

Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Bůh, který je v náručí Otcově, nám o něm řekl. (Jan 1:18)

Některé rukopisy (ne ty nejstarší) mají jednodušší verzi „jednorozený Syn“. V obou verzích je však Kristus z Boha zrozený, a ne Bohem stvořený. Bůh je Duch, a tak ani Syn není Bohem zplozen fyzicky, nýbrž věčně. Cílem je vyjádřit stejnou přirozenost Otce a Syna a jejich vzájemnou blízkost. To je zvěst, která se opakuje v dalších kapitolách Janova evangelia (Jan 5:23, Jan 10:38, ...).

Ježíš o svém božství nemluvil často, protože už i jeho mesiášství bylo mnohým trnem v oku. Ani ve vyostřených rozhovorech s jeho nepřáteli se však nezdržel zjevit pravdu o sobě. V jednom takovém napjatém rozhovoru řekl:

„Amen, amen, pravím vám, dříve než se Abraham narodil, já jsem.“ (Jan 8:58)

Když to Židé uslyšeli, chtěli Ježíše ukamenovat. Neříkal o sobě: „Já jsem byl“, ale „já jsem“. Tato zdánlivá gramatická „chyba“ nebyla nikdy při prepisování Nového zákona odstraněna. Ti, kteří nám zachovali tato slova, chápali, že Ježíš záměrně naráží na Boží jméno zjevené Mojžíšovi před vysláním do Egypta:

Bůh řekl Mojžíšovi: „JSEM, KTERÝ JSEM.“ A pokračoval: „Řekni Izraelcům toto: JSEM posílá mě k vám.“ (Exodus 3:14)

Poslední večer před ukřižováním Ježíš svým učedníkům mimo jiné řekl:

Věřte v Boha, věřte i ve mne... Já jsem ta cesta, pravda i život... Kdo vidí mne, vidí Otce... já jsem v Otci a Otec ve mně (Jan 14:1-11)

Učedníci v té chvíli určitě nepochopili plnou hloubku Ježíšových slov, ale ta slova se v nich stala semínkem víry v jeho božství. Ta víra rostla a vyústila do Tomášova vyznání poté, co se mu Ježíš zjevil jako vzkříšený:

Tomáš mu odpověděl: „Můj Pán a můj Bůh.“ (Jan 20:28)

Tomáš nedlouho před tím ještě pochyboval o Ježíšově vzkříšení, zatímco ostatní učedníci už uvěřili. Svým vyznáním nakonec vyjádřil i přesvědčení ostatních učedníků. Toto přesvědčení nám Jan dosvědčuje napříč celým jeho evangeliem.

V knize Zjevení Ježíš Janovi říká, že je „první a poslední“:

Když jsem ho spatřil, padl jsem k jeho nohám jako mrtvý; ale on vložil na mne svou pravici a řekl: „Neboj se. Já jsem první i poslední (Zjevení 1:17)

Stejná slova čteme o Hospodinu ve Starém zákoně:

Toto praví Hospodin, král Izraele, jeho vykupitel, Hospodin zástupů: „Já jsem první i poslední, kromě mne žádného Boha není.“ (Izajáš 44:6)

Skutečnost, že Ježíš vztahuje výroky z Izajáše o Hospodinu na sebe, nepodkopává víru v jediného Boha. Bůh – Otec zjevil svoji věčnou lásku ke světu ve svém jednorozeném Synu. V Synu, který mu je svou podstatou roven, je s ním jedno a stal se člověkem.

Pokud máte myšlenky nebo otázky k tomuto textu, budeme rádi, když nám napíšete

E-mailová adresa

Zpráva

Odeslat

Poznámky:

1. Na tomto místě Svědkové Jehovovi argumentují, že slovo Bůh zde v původním řeckém textu nemá člen a má proto slabší význam. Při tom však opomíjejí, že jmenný přísudek v řečtině člen nemůže mít. Proto se takto nedá argumentovat.

© 2021 www.krestane.info - Všechna práva vyhrazena.

Uvedená biblická místa jsou převzata z Bible :

Písmo svaté Starého a Nového zákona : český ekumenický překlad © 1987 – 2009 .

Odkazy a obsah článků (v nezměněné formě s uvedením zdroje) mohou být šířeny pro nekomerční účely.

Publikování anebo šíření obsahu těchto webových stránek v jiné formě anebo pro jiný účel podléhá našemu souhlasu.

Webová stránka může obsahovat odkazy na internetové stránky třetí strany.

Jejich zveřejnění neznamena, že jejich obsah schvalujeme, přijímáme anebo s ním souhlasíme.